

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Pediatria, Psiquiatria e Rehabilitación Infanto-xuvenil		Código	653G01205
Titulación	Grao en Terapia Ocupacional			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Segundo	Obrigatoria	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Rodríguez-Villamil Fernandez, Jose Luis	Correo electrónico	jose.luis.rodriguez-villamil@udc.es	
Profesorado	Núñez Pérez, Antonio	Correo electrónico	a.nunez@udc.es	
	Rodríguez-Villamil Fernandez, Jose Luis		jose.luis.rodriguez-villamil@udc.es	
Web	villamil@udc.es			
Descrición xeral	Esta materia pretende o desenvolvemento de competencias que permitan ao alumnado comprender e aplicar os coñecementos relacionados coa pediatria, afeccións sensoriais, psicopatología, psiquiatria, así como a Rehabilitación do neno e do adolescente. Descritores: Coñecementos médicos, cirúrxicos e psiquiátricos aplicables ao ser humano en todos os momentos do ciclo vital (infancia e adolescencia) que capaciten para avaliar, sintetizar e aplicar tratamentos de Terapia Ocupacional. Coñecemento do proceso fisiopatolóxico en todos os momentos do ciclo vital (infancia e adolescencia), identificando os problemas e aspectos clínicos, preventivos e terapéuticos da persoa, tanto na saúde como na enfermidade. Coñecementos de Psicopatología aplicables ao ser humano en todos os momentos do ciclo vital (infancia e adolescencia) que capaciten para avaliar, sintetizar e aplicar tratamentos de Terapia Ocupacional.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A3	Sintetizar y aplicar el conocimiento relevante de ciencias biológicas, médicas, humanas, psicológicas, sociales, tecnológicas y ocupacionales, junto con las teorías de ocupación y participación.
A6	Trabajar en la sociedad con individuos y grupos para fomentar la promoción de la salud, la prevención, la rehabilitación y el tratamiento.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamiento crítico, lógico y creativo.
B4	Trabajar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Trabajar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional.
B7	Comunicarse de manera efectiva en un entorno de trabajo.
B8	Capacidad de análisis y de síntesis.
B9	Capacidad de aplicar los conocimientos a la práctica.
B10	Conocimientos básicos de la profesión.
B11	Capacidad para trabajar en un equipo interdisciplinar.
B12	Conocimientos generales básicos sobre el área de estudio.
B13	Resolución de problemas.
B16	Habilidad para trabajar de manera autónoma.
B17	Compromiso ético.
B26	Capacidad para adaptarse a nuevas situaciones.
B28	Toma de decisiones.
B29	Trabajo en equipo.
B31	Apreciación de la diversidad y de la multiculturalidad.

B35	Iniciativa y espíritu emprendedor.
B36	Preocupación por la calidad.
B37	Motivación.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.
C7	Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Traballar a atención integral do neno e do adolescente con discapacidade física, psíquica e/ou sensorial desde unha perspectiva interdisciplinar.	A3 A6	B4 B5 B6 B7 B11 B12 B17 B26 B29 B31 B36
Sintetizar e aplicar o coñecemento relevante de Pediatría, Psiquiatría e Rehabilitación Infanto-Xuvenil no contexto da Terapia Ocupacional.	A3 A6		C4
Mellorar as actitudes e habilidades do estudante de Terapia Ocupacional como acode e como profesional adquirindo as competencias xenéricas asignadas, desde o respecto dos Dereitos Humanos e o coidado da sustentabilidade medio-ambiental.		B4 B5 B6 B7 B11 B12 B16 B17 B28 B29 B31 B36	C4
Adquirir os coñecementos básicos da profesión e da área de estudo da Pediatría, Psiquiatría e Rehabilitación Infanto-Xuvenil.	A3 A6	B12	C4

Coñecer e aplicar o coñecemento relevante da Rehabilitación sensorial cunha perspectiva integral e interdisciplinar no neno e adolescente.	A3	B2	C4
	A6	B3	C7
Coñecer e aplicar o coñecemento relevante da Atención e Asistencia a Saúde Mental dende unha perspectiva integral e interdisciplinar no neno e adolescente.		B4	
		B5	
		B6	
		B7	
		B8	
		B9	
		B10	
		B11	
		B12	
		B13	
		B16	
		B17	
		B28	
		B29	
		B31	
	B35		
	B36		
	B37		
	A3		
	A3		
	A6		

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1.- PSICOPEDIATRÍA DE INTERESE OCUPACIONAL NA INFANCIA E ADOLESCENCIA. Prof. Antonio Núñez Pérez.	1.1.- Exploración psicopatolóxica básica en infancia e adolescencia. Diagnóstico e Clasificación dos trastornos psiquiátricos infanto-xuvenís. Sistemas de clasificación internacionais (CIE e DSM). Casos prácticos 1.2.- Trastornos Xeneralizados do Desenvolvemento: Autismo, Síndrome de Asperger e outros Trastornos do espectro Autista. Casos prácticos. 1.3.- Trastorno por déficit de atención e hiperactividade. Síndromes desadaptativos sociais. Oposicionismo infantil. Casos prácticos. 1.4.- Trastornos da conduta Alimentaria: Anorexia e Bulimia nerviosa, Trastorno por atracón e outros trastornos alimentarios. Casos prácticos. 1.5.- Trastornos do estado de ánimo de inicio temperán. Depresión na infancia e adolescencia. Suicidio na adolescencia.. Casos prácticos. 1.6.- Esquizofrenia de inicio temperán e Psicose incipiente. Programas preventivos e de detección precoz. Casos prácticos 1.7.- Outros trastornos de interese infanto xuvenil, nocións xerais: Trastorno reactivo de vinculación. Ansiedade de separación. Trastorno Obsesivo Compulsivo en infancia e adolescencia. Casos prácticos.

Tema 2.- PEDIATRÍA Y REHABILITACIÓN SENSORIAL INFANTO-JUVENIL Prof. José Luis Rodríguez Villamil.	2.1.- Patoloxía pediátrica: Esquema xeral. 2.2.- Prematuridad. 2.3.- Trastornos do sistema nervioso central: - Parálise cerebral infantil, - Traumatismo craneoencefálico, 2.4.- Lesións nerviosas periféricas. Parálise braquial obstétrica e outras patoloxías. 2.5.- Enfermidades neuromusculares: Distrofias musculares e outras. 1.6.- Alteracións cromosómicas: Trisomía (Síndrome de Down). 1.7.- Outras patoloxías causantes de disfunción ocupacional na infancia.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 B2 B3 B4 B6 B10 B12 B17 B26 B31 B36 B37	80	20	100
Actividades iniciais	A6 B35 C4 C7	1	0	1
Proba mixta	B8 B9 B13 B16 B29	2	0	2
Estudo de casos	B5 B7 B11 B28	0.5	7	7.5
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A clase maxistral é tamén coñecida como "conferencia", "método expositivo" ou "lección maxistral". Esta última modalidade adóitase reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia. Relación coas competencias específicas 3 e 6.
Actividades iniciais	Actividades que levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos saberes previos do alumnado. Permite adquirir as competencias xenéricas apuntadas nesta materia.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto a preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo. Para adquirir competencias xenéricas e específicas reseñadas nesta asignatura.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	A atención personalizada farase, globalmente, mediante tutorías personalizadas directas e virtuais, individuais e grupales nos traballos propostos por cada profesor.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A3 B2 B3 B4 B6 B10 B12 B17 B26 B31 B36 B37	Avaliación na modalidade de Proba mixta.	5
Estudo de casos	B5 B7 B11 B28	Estudo de casos ou fórmulas similares individuais ou grupales/profesor sobre 1 punto. Total: 3 puntos.	30
Proba mixta	B8 B9 B13 B16 B29	- Exame final: A. O Prof. Antonio Núñez Pérez avaliará sobre 7 puntos no seu parte de exame. B. O Prof. Sergio Santos del Riego avaliará sobre 3.5 puntos no seu parte de exame. C. O Prof. José Luís Rodríguez Villamil avaliará sobre 3.5 puntos no seu parte de exame. A nota final do exame será a media da con B+C, sobre 7 puntos, unha vez revisadas as respectivas cualificacións por cada profesor. Necesitarase unha cualificación media igual ou maior a 3.5 puntos para sumar coas cualificacións da avaliación continua. Se fose inferior a 3.5 puntos, a cualificación final da materia será de Suspenso/a.	65

Observacións avaliación

CUALIFICACIÓN DA MATERIA

AVALIACIÓN CONTINUA: 30%

- Sobre 1 punto, traballo de grupo fóra de clase de carácter preferentemente práctico (estudo de casos, entrevistas, simulacións, entre outros) ou outra fórmula, segundo metodoloxía específica organizada en "actividades iniciais" e avaliada ao final da materia nos termos que expoña.
- Sobre 1 punto, avaliación de casos clínicos ou outra fórmula, segundo metodoloxía específica que organizará e explicará o Prof. José Luís Rodríguez Villamil ao comezo das súas clases
- Sobre 1 punto, traballo de grupo ou outra fórmula, segundo metodoloxía específica que organizará e explicará o Prof. Antonio Núñez Pérez ao comezo das súas clases

2.- EXAME: 70%

A. O Prof. Antonio Núñez Pérez avaliará sobre 7 puntos no seu parte de exame

B. O Prof. José Luís Rodríguez Villamil avaliará sobre 7 puntos no seu parte de exame

A nota final do exame será a media da con A+B, unha vez revisadas as cualificacións por cada profesor. Necesitarase unha cualificación media igual ou maior a 3.5 puntos para sumar coas cualificacións da avaliación continua. Se fose inferior a 3.5 puntos, a cualificación final da materia será de Suspenso/a.

3.- INFORMACIÓN SOBRE A CUALIFICACIÓN FINAL

- En relación coa convocatoria/curso, realizarase só un exame final, co tres partes, na primeira oportunidade e outro na segunda oportunidade (Xullo) para preservar a equidade no trato cos estudantes
- Na primeira oportunidade, o exame realizarase en data próxima á finalización das clases da materia, caso de contar coa aprobación dos órganos colexiados universitarios pertinentes, a efectos de garantir que os estudantes adquiren as competencias desta materia con anterioridade á impartición completa das materias aplicadas do ciclo vital.
- A materia compórtase e avalía como un todo: só computará a cualificación media global do exame, non as cualificacións individuais de cada profesor.
- O profesor responsable da materia determina o prazo de entrega das cualificacións revisadas do resto de profesores da materia, elabora e expón publicamente a cualificación final nun prazo determinado para consideración polos estudantes e realiza as últimas matizacións de calidade, contexto e institucionais previamente á introdución das cualificacións finais de cada estudante na aplicación informática en prazo oficial.
- A non realización dalgunha metodoloxía de avaliación continua polo estudante cualificarase como non presentado/a (NP) e repercutirá na cualificación final como NP, de igual forma considerarase a non realización dalgunha das partes do exame.
- O estudante ten dereito a ter unha cualificación numérica na avaliación continua, en ambas as oportunidades, nas condicións específicas que cada profesor estime, moi especialmente na segunda oportunidade de Xullo.

Bibliografía básica	Cruz M. Tratado de Pediatría (2 volúmenes). 8ª Edición. Ediciones Ergon, S.A: Madrid; 2001.Nelson. Tratado de Pediatría (2 volúmenes). 16ª Edición. McGraw-Hill-Interamericana de España, S.A.U: Madrid; 2000.Downwey JA. Enfermedades incapacitantes en el niño. Salvat: Madrid; 1987.Forfar JO, Arneil JC. Textbook of Pediatrícos. 4th Edition. Churchill Livingstone: New York, 1992.Gomez Muñoz C. Intervención desde Terapia Ocupacional en Salud Mental. Editorial Monsa Salud: Barcelona; 2013. MacKinon R, Michels R. La entrevista psiquiátrica en la práctica clínica. Editorial Ars Médica: Madrid; 2008. Vallejo Ruiloba J, Leal Cercos C. Tratado de Psiquiatría. Editorial Ars Médica: Madrid; 2008. Moruno Miralles P, Talavera Valverde MA. Terapia Ocupacional en Salud Mental. Elsevier-España: Madrid; 2009. Beth Early, M. Mental Healt concepts and techniques for the occupational therapy. Lippincott: Baltimore; 2007. Asociación Española de Psiquiatría del Niño y del Adolescente (AEPNYA). Manual de Psiquiatría del Niño y del Adolescente. Editorial Panamericana: Madrid; 2010. Wiener JM, Dulcan MK. Tratado de Psiquiatría del Niño y del Adolescente. Masson: Barcelona;2006. Marcelli D, Braconnier A. Psicopatología del Adolescente. Masson: Barcelona; 2005. Sadock BJ, Sadock VA. SinopsisdePsiquiatría. Kaplan&Saddock. 10.a ed. Lippincott, Williams & Wilkins: Barcelona ; 2009. Talbot JA, Hales RE, Yudofsky SC. Tratado de Psiquiatría. Barcelona: Ancora; 1989.Miranda Mayordomo JL. Rehabilitación Médica. Aula Médica: Madrid; 2004Manual SERMEF de Rehabilitación y Medicina Física, 2005.Espinosa, Arroyo, Martín, Ruíz, Moreno. Guía esencial de Rehabilitación Infantil. Madrid: Panamericana; 2010.De Lisa J, Gans B, Currie D. Rehabilitation Medicine. Principles and Practice. Lippincott: Filadelfia, 1993.
Bibliografía complementaria	Oski FA. Pediatrics. Principles and practice. 3rd Edition. Lippincott Williams & Wilkins. New York, 1999. Hernández M. Pediatría. 2ª Edición. Ed. Díaz de Santos. Madrid, 1994.Downwey JA. Enfermedades incapacitantes en el niño. Madrid:Salvat; 1987.Finnie NR. Atención en el hogar del niño con Parálisis Cerebral Infantil. México:La Prensa Médica Mexicana; 1976.Le Metayer M. Reeducción cerebromotriz del niño pequeño. Educación Terapeutica. M. Barcelona: Masson; 2000.Gassier J. Manual del desarrollo psicomotor del niño. Barcelona: Masson; 1990.Hellbrugge T. Diagnóstico funcional del desarrollo durante el primer año de vida. Madrid:Marfil; 1980..Illingworth RS. Desarrollo del niño. Londres:Churchill Livingstone; 1987.Bobath K. Base neurofisiológica para el tratamiento de la Parálisis Cerebral. Panamericana; 1.982.Vojta V. Alteraciones motoras cerebrales infantiles. A Coruña:Atam-Paideia; 1991.Bobath B. Desarrollo motor en distintos tipos de Parálise Cerebral. Panamericana; 1.976.Ruiz Estremera. Prevención, atención y seguimiento de niños de riesgo o con lesiones establecidas. Comares; 1997.Pueschel SM. Síndrome de Down. Problemática biomédica. Barcelona: Masson-Salvat; 1993.Cunningham C. El Síndrome de Down. Una introducción para padres. Paidos, 1999.Kumin L. ¿Cómo favorecer las habilidades comunicativas de los niños con Síndrome Down?. Paidós; 1997.Springer Sp. Cerebro izquierdo Cerebro derecho. Gedisa; 1.994.Cobos Álvarez. El desarrollo psicomotor y sus alteraciones. Pirámide, 1995.Hernández FJ. Torpeza motriz. EUB; 1995.Barkley RA. Niños hiperactivos. ¿Cómo comprender y atender sus necesidades especiales?. Paidós; 1999.Moreno García I. Hiperactividad. Pirámide; 1998.Arnaiz Sánchez P. Evolución y contexto de la práctica psicomotriz. Amarúa ediciones; 1991..Domingo Calco Q. Psicomotricidad. Una propuesta de actividades lúdicas para el desarrollo. Seco Olea; 1990.Taylor EA. El Niño Hiperactivo. Martínez Roca; 1990.Sinason V. Comprendiendo a tu hijo discapacitado. Paidós; 1994.Trombly C. Terapia Ocupacional para enfermos incapacitados físicamente. México: Prensa Médica Mexicana; 2001.Ruiz Estremera. Niños de riesgo. Programas de Atención Temprana. Norma Capitel; 2004.Porres E. Tocame mamá. Edad; 2000.Breinholst W. ¡Hola, aquí estoy!. Elfos; 1985.Dolto F. Las etapas de la infancia. Paidós; 2000.Cairo Antelo FJ. Avances en la atención al niño con discapacidad. A Coruña: Unidad de Rehabilitación Infantil y Atención Temprana; 1999.Rochet Morata PH. El mundo del bebé. Serie Bruner; 2.004.Toledo González M. La escuela ordinaria ante el niño con necesidades especiales. Santillana; 1999.Gallardo Jáuregui MV. Discapacidad motórica. Aspectos psicoevolutivos y educativos. Aljibe; 1994.Ruiz Pérez LM. Desarrollo Motor y Actividades Físicas. Gymnos Editorial; 1987.Turner A, Foster M, Johnson S E. Terapia Ocupacional y Disfunción Física: Principios, Técnicas y Práctica. Madrid: Elsevier España; 2003.

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións
Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do I Plan de Sustentabilidade Medio-ambiental Green Campus FCS, todos os traballos documentais que se realicen nesta materia serán entregados a través de Moodle, en formato dixital, sen necesidade de imprimilos. De realizarse en papel:- Non se empregarán plásticos.- Realizarase impresións a dobre cara.- Se empregara papel reciclado.- Evitátese imprimir borradores.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías